

Učitel'ská příprava zažívá průlom, nové požadavky ji posunou k učení dětí

16. 4. 2024

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy dnes vydalo nové požadavky pro učitel'ské vzdělávání. Jsou výsledkem několikaleté spolupráce celého systému na reformě přípravy učitelů a učitelek a představují zásadní posun učitel'ské přípravy směrem k rozvoji kompetencí, jimiž mohou učitelé a učitelky podporovat děti v učení. Jako Otevřeno, Učitel naživo, Začni učit! a Učitel'ská platforma považujeme tyto změny za průlom pro rozvoj českého školství.

Děti ve školách potřebují dobře připravené učitele a učitelky. Na fakultách, kde se vzdělávají, probíhá od roku 2021 celostátní **reforma přípravy učitelů a učitelek**, která v říjnu 2023 vyústila ve schválení nového [Kompetenčního rámce absolventa a absolventky učitelství](#). V něm je velmi dobře popsáno, co se mají budoucí vyučující na fakultách naučit. Aby mohlo studium dle nového *Kompetenčního rámce* probíhat, bylo zapotřebí podle něj též změnit **Rámcové požadavky na studijní programy**, jimiž se podoba učitel'ských studií řídí. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, po mnoha měsících hledání kompromisu, v minulých dnech schválilo a dnes vydalo jejich nové znění. Fakulty připravující učitele a učitelky podle nich v příštích letech změní své studijní programy.

Zásadním cílem a námi prosazovaným požadavkem bylo, **aby učitel'ské vzdělávání silněji směřovalo k rozvoji profesních učitel'ských kompetencí, jež jsou klíčové pro učení dětí** a které nově stanoví *Kompetenční rámec*. Tento požadavek byl naplněn. Všechny učitel'ské studijní programy v ČR budou nově vycházet z *Kompetenčního rámce*, prokazatelně rozvíjet všech 18 jeho kompetencí, do formativní práce s nimi zapojovat studenty i studentky a na konci jejich studia rozvoj kompetencí vyhodnocovat.

Tento požadavek byl jednou ze čtyř priorit, jež jsme formulovali ve [Veřejné výzvě ke schválení změn v přípravě učitelů](#). Naše požadavky byly z velké většiny schváleny a dneškem se staly závaznými.

Vedle ukotvení učitel'ského studia *Kompetenčním rámcem* ministerstvo ruší dosavadní stropy jednotlivých složek studia, jež doposud zejména bránily většímu množství pedagogických praxí, a požadavky na praxe a jejich reflexe naopak posiluje. Nově budou tvořit nejméně 10 % studia a vyžadovat absolvování aspoň 240 hodin na školách v průběhu pěti let. Učitel'ské studium bude navíc celé provázáno tvorbou profesního portfolia, jehož obhajoba bude součástí státních závěrečných zkoušek či závěrečných prací. Všechny změny a celou novou podobu učitel'ského vzdělávání podrobně popisujeme v textu [Učitel'ská příprava se mění](#).

Nové *Rámcové požadavky* jsou výsledkem kompromisu, jenž není ideální. Námi prosazované a ministerstvem původně zamýšlené požadavky na vyšší složky pedagogicko-psychologické výuky či klinický semestr v praxi na školách nebyly přijaty všemi stranami a staly se pouhým doporučením. Jsme přesvědčení, že mají-li se všechny děti učit naplno a s radostí, tak bude v budoucnu zapotřebí požadavky na učitel'ské vzdělávání dále inovovat. I tak ovšem vidíme schválenou změnu především jako **významný úspěch ministerstva i celého systému** a jako **průlomové zlepšení**. Na podzim schválený [Kompetenční rámec je příležitostí změnit, jak se v Česku učí](#), a na něj nyní navazující nové *Rámcové požadavky* jsou **závazkem k převedení této příležitosti do praxe**.

Po schválení obou zásadních změn je nyní klíčová jejich implementace. Aby mohly fakulty kvalitně připravit studijní programy v nové podobě, potřebují na jejich vývoji metodicky spolupracovat. Oceňujeme snahy ministerstva takovou spoluprací koordinovat a vybízíme všechny vzdělavatele a vzdělavatelky, aby se ke spolupraci na vývoji připojili. Stejně tak apelujeme na fakulty, aby se daly do zavádění změn dříve, než jim skončí stávající akreditace, a aby uvolněné složky studia využily zejména k posilování pedagogicko-psychologické přípravy, a ne snad k jejímu umenšení tam, kde se ji během minulých let podařilo úspěšně rozvinout. Nakonec též upozorňujeme na potřebu dotáhnout systém podpory provázejících učitelů a učitelek, zavést kurzy pro uvádějící učitele a učitelky a podpořit wellbeing všech, kdo začínají, má-li se kvalitnější rozvoj kompetencí úspěšně přelévat z fakult do praxe.

Schválené změny jsou největším průlomem učitelského vzdělávání v ČR za poslední desetiletí. Děkujeme všem, kdo se na nich podíleli. Ve skutečnost je proměníme nejlépe, vezmeme-li je na všech fakultách za své a postavíme-li kolem nových 18 kompetencí práci nás všech.

Kontakty a organizace

Tomáš Čakloš, Otevřeno

předseda, +420 774 222 918

Otevřeno je hnutí studentů, učitelů a vzdělavatelů na pedagogických fakultách, které usiluje o proměnu vzdělávání budoucích učitelů. Aktivizujeme a rozvíjíme budoucí učitele i jejich vzdělavatele, zavádíme inovace výuky na fakultách a prosazujeme systémové změny ve spolupraci se státem.

Kateřina Konrádová, Učitel naživo

členka vedení, +420 774 625 813

Učitel naživo je nezisková organizace s týmem expertů, která usiluje o modernizaci českého vzdělávání. Vyvinuli jsme a otestovali nové programy pro učitele a ředitele škol, které výrazně zlepšují učení dětí ve školách. Naším know-how se snažíme obohatit a proměnit veřejný vzdělávací systém, abychom naplnili naši vizi: Všechny děti se učí naplno, s radostí a rovnými šancemi a ze školy odcházejí připravené na výzvy a příležitosti 21. století.

Petra Mazancová, Učitelská platforma

předsedkyně, +420 608 448 978

Učitelská platforma je profesním sdružením učitelek a učitelů MŠ, ZŠ, SŠ, VOŠ a ZUŠ, kteří se spojili s cílem zlepšit podmínky učitelské práce a kvality výuky.

Jana Fryzelková, Začni učit!

jednatelka, +420 773 692 530

V Začni učit! provázíme potenciální učitele od první myšlenky na školství, přes výběr pedagogické kvalifikace, až po výběr a nástup do školy. Věříme totiž, že jen spokojení a motivovaní učitelé mohou mít spokojené a motivované žáky.

